

**MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI İLE KARA, DENİZ VE HAVA KUVVETLERİ
KOMUTANLIKLARINA BAĞLI KURUMLARDA DÖNER SERMAYE TEŞKİLİ VE
İŞLETİLMESİNE İLİŞKİN KANUN**

Kanun Numarası : 3225

Kabul Tarihi : 10/6/1985

Yayımlandığı R.Gazete : Tarih : 25/6/1985 Sayı : 18792

Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 24 Sayfa : 507

Amaç ve kapsam

Madde 1 – Bu Kanun, Milli Savunma Bakanlığı ile Kuvvet Komutanlıkları bünyesindeki kurumların atıl kapasitelerinin ülke ekonomisi yararına değerlendirilmesi amacıyla gerekli yerde ve sayıda döner sermaye işletmesi kurulması, görevleri, idari ve mali işlemlerine dair esas ve usulleri düzenler.

Tanım

Madde 2 – (Değişik : 11/6/1997 - 4273/1 md.)

Bu Kanunda geçen kurum deyimi; Harita Genel Komutanlığı ve Seyir ve Hidrografi Dairesi Başkanlığı ile hastane, fabrika, tersane, atölye, dikimevi, ikmal ve bakım merkezi, matbaa, laboratuvar ve okul gibi askeri kuruluşları ifade eder.

Döner sermaye teşkili ve tutarı

Madde 3 – (Değişik birinci fıkra :20/6/2002- 4762/1 md.) Bu Kanun kapsamına giren döner sermaye kuruluşlarına toplam üç trilyon lira sermaye tahsis olunmuştur.

(Değişik :20/6/2002- 4762/1 md.) Bu miktar, Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Millî Savunma Bakanlığınca beş katna kadar artırılabilir.

Döner sermayenin işletmelere tahsisi, tahsis edilen miktarların azaltılıp veya çoğaltılması Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri komutanlıklarına bağlı kurumlar için ilgili Kuvvet Komutanlığının teklifi, Genel Kurmay Başkanlığının uygun görmesi üzerine Milli Savunma Bakanlığınca yapılır. Milli Savunma Bakanlığınca bağlı kuruluşlar için bu işlem doğrudan anılan Bakanlıkça yapılır.

Sipariş alma ve yetkiler

Madde 4 – Döner sermaye verilen kurumların müdürlük veya komutanlıkları; Milli Savunma, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı hizmetlerine öncelik vermek ve aksatmamak şartıyla, kamu yararının gerektirdiği veya teknik olarak bu kurumlarda yapılması zorunlu bulunan hallerde; Genel Bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerden, özel idare ve belediyelerden, kamu kuruluşlarından ve sermayesinin yarısından çoğuna Devletin katıldığı kuruluşlardan sipariş almaya, bu siparişler sebebiyle her türlü ticari işlemlere girişmeye ve gerektiğinde müşterek imalatla bulunmaya yetkilidir.

Döner sermaye kuruluşlarının 1 inci fıkrada belirtilen kurum ve kuruluşlar dışındaki yerli gerçek ve tüzelkişilerle olan ticari ilişkilerine; sipariş kabul edecek döner sermaye kuruluşunun iş kapasitesi esas alınarak, Yönetmelikte belirlenecek mali sınırlar içerisinde kurumun müdürü veya komutan veya bağlı bulunduğu Kuvvet Komutanlığı veya Milli Savunma Bakanlığınca izin verilir.

Döner sermaye kuruluşlarının yabancı gerçek ve tüzelkişilerden sipariş alması, siparişler sebebiyle bunlarla işbirliği yapması, her türlü ticari işlemlere girmesi ve gerektiğinde müşterek imalatla bulunması Millî Savunma Bakanlığının iznine bağlıdır.

Öncelikli hizmetler

Madde 5 – Kuvvet Komutanlıklarına (Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil) ait her türlü hizmetler kuvvet ve kurum farkı gözetmeksizin döner sermaye kapsamı dışında yürütülür.

Döner sermaye dahil olmak üzere kurumların imkan ve kabiliyetlerinin kullanılmasında öncelik Türk Silahlı Kuvvetleri hizmetlerine ait olup, döner sermaye kapsamında kabul edilebilecek diğer siparişlerin asli hizmetleri aksatmaması için gerekli tedbirler ilgili Kuvvet Komutanlığı ve Kurum Amirliklerince zamanında alınır.

İşlemlerin mali denetimi

Madde 6 – Döner sermaye işlemleri 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu hükümleri ile Sayıştay vizesine tabi değildir.¹

Ancak, döner sermaye ile yapılan işlemlerden doğan gelir ve giderler için mali yılın sona ermesinden itibaren en geç iki ay içinde bir bilanço düzenlenerek, gelir ve gider belgeleriyle birlikte denetim için Sayıştaya bilanço ve eklerinin birer nüshası da Maliye ve Gümrük Bakanlığına gönderilir.

Sermaye ve kara dair hükümler

Madde 7 – Döner sermaye genel bütçeden sağlanan ödenekler ile işletme faaliyetlerinden doğan karlardan meydana gelir.

İşletmelerin ödenmiş sermayesi 3 üncü madde uyarınca tahsis edilen sermaye tutarına ulaşıncaya kadar karlar sermayeye eklenir.

3 üncü maddede belirtilen sermayenin tamamı ödenmiş hale geldikten sonra yıllık karlar hesap dönemini takibeden 4 üncü ayın sonuna kadar Genel Bütçeye gelir kaydedilmek üzere Hazineye yatırılır.

Geçerli bir mazerete dayanmaksızın zamanında yatırılmayan karlar; işletmeden 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uyarınca hesaplanan gecikme zammı, ita amiri ve işletme saymanından yarı yarıya alınmak üzere aynı Kanun hükümleri dairesinde tahsil olunur.

Giderler

Madde 8 – Döner sermayenin konusunu teşkil eden hizmetlerin yürütülmesi için gerekli giderler ile yönetmelikte belirlenecek miktarlara kadar kuruluş veya birimin araç, gereç, araştırma ve diğer ihtiyaçlarının karşılanması için yapılacak giderler döner sermayeden karşılanır.

Kredi alınması ve borçlanma

Madde 9 – Döner sermaye verilen kurumların müdürlükleri, döner sermaye işlerinin yürütülmesi için miktarı Bakanlar Kurulunca saptanacak sınırlar içinde millî banka veya kuruluşlardan kredi almaya ve bu bankalar nezdinde borçlu hesap açtırmaya yetkilidir.

¹ Bu fıkranın uygulanması ile ilgili olarak 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kanununun 81 inci maddesine ve 28/12/2004 tarihli ve 5277 sayılı 2005 Mali Yılı Bütçe Kanununun 37 nci maddesine bakınız.

Personel masrafları

Madde 10 – Kurumların esas kadrolarındaki subay ve astsubaylar ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personel döner sermaye işlerinde ek görevle çalıştırıldıkları takdirde, bu personelin 14 üncü maddeye göre ödenecek ek ücretleri ile, kurumların esas kadrolarındaki işçiler döner sermaye işlerinde çalıştırıldıkları takdirde, bunların çalışma saatlerine ait ücret ve primleri ve döner sermaye çalışmaları için esas kadroya ek olarak alınacak memur ve işçilerle sözleşmeli personele yapılacak her türlü ödeme ve masraflar döner sermayeden karşılanır.

Araç, gereç ve malzeme devri

Madde 11 – Milli Savunma hizmetlerinde kullanma yeri kalmadığı anlaşılan araç, gereç ve malzemeler, günün piyasa değeri üzerinden döner sermayeye devredilebilir. Döner sermayeye ait araç, gereç ve malzemeler de Milli Savunma hizmetlerinde kullanılmak üzere aynı esaslar çerçevesinde devredilebilir.

Piyasa değerinin ne şekilde tespit edileceği, devir işlemlerine ilişkin esaslar ve yetki sınırları yönetmelikte gösterilir.

Amortisman bedeli

Madde 12 – Bağlı olduğu kuruma ait olup münhasıran döner sermaye işletmesinde kullanılan bir yıldan fazla ömürlü tesisat, teçhizat, makine, taşıt, alet, edevat, mefruşat ve benzeri demirbaş eşya için amortisman ayrılması zorunludur. Anılan iktisadi değerler için ayrılan amortisman tutarı hesap dönemini takip eden 4 üncü ay içinde gelir kaydolanmak üzere ilgili saymanlığa yatırılır. Aksi takdirde 7 nci maddenin 4 üncü fıkrasında öngörülen usul ve esaslar içinde tahsil edilir.

Birinci fıkra kapsamına giren demirbaşların bağlı olunan kurum ile birlikte kullanılması sebebiyle ayrılacak amortismandan işletmece yüklenilecek kısmın tespit edilememesi durumunda yıllık gayri safi satış veya iş hasılatının % 2'si, yukarıda belirtilen usul ve esaslar dairesinde ilgili saymanlığa yatırılır.

İşletme masrafları

Madde 13 – Bağlı oldukları kuruma ait veya tahsisli olup, münhasıran döner sermaye işletmesinin kullanımına bırakılmış olan binaların bakım, onarım, ısıtma, aydınlatma ve benzeri giderleri döner sermaye işletmelerince karşılanır. Faaliyetlerini bağlı buldukları kuruma ait veya tahsisli binalarda, bu idarelerle birlikte sürdüren döner sermaye işletmelerince bu binaların bakım, onarım, ısıtma, aydınlatma ve benzeri giderlerine iştirak edilmez. Ancak, bina giderlerine katılma payı olarak aylık gayri safi satış veya iş hasılatlarının % 5'i gelir kaydedilmek üzere, takip eden ay içinde ilgili saymanlığa yatırılır.

Ek görev

Madde 14 – Döner sermaye işlerini yürütmek için tertiplenecek kadrolara ait hizmetler, Kurum görevlilerine Milli Savunma Bakanlığı ve Kuvvet Komutanlıklarındaki subay ve astsubaylarla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personele ek görev olarak verildiği takdirde, döner sermaye gelirlerinden ödenmek üzere kendilerine her yıl Bütçe Kanunlarında gösterilen maaşlara ait katsayının, taban olarak belirlenen 2000, tavan olarak belirlenen 4000 rakamı ile çarpılmasından elde edilecek tutar arasında, Milli Savunma Bakanlığı Döner Sermaye Yönetim Kurulunca belirlenecek miktarda ek görev ücreti ödenebilir.² (1)

² Bu maddede yer alan "50" gösterge rakamı 11/6/1997 tarih ve 4273 sayılı Kanununun 3 üncü maddesiyle "1000", "250" gösterge rakamı ise "2000" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir. Daha sonra 20/6/2002

Yönetmelik

Madde 15 – Döner sermaye işletmelerinin faaliyet alanları, mali, bütçe, idari ve denetim işlemlerinin yürütülme şekli, muhasebe usulleri ile yönetim kurulunun teşkili ve bu Kanunun uygulanması ile ilgili diğer hususlar Milli Savunma Bakanlığınca hazırlanıp Maliye ve Gümrük Bakanlığı ile Sayıştay Başkanlığının da görüşleri alınarak yürürlüğe konulacak Yönetmelikte gösterilir.

Ek Madde 1 – (Ek: 11/6/1997 - 4273/4 md.; Değişik: 15/6/2005 - 5365/12 md.)

(Değişik: 22/5/2012-6318/61 md.) 211 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 69 uncu maddesinin (d) bendi ile 70 inci maddesi kapsamındaki hak sahipleri ve mevcut yatak miktarı içinde her yıl yüzde ondan aşağı olmamak üzere Genelkurmay Başkanlığı tarafından belirlenecek oran veya sayıda sivil hastalar, döner sermaye teşkil edilmiş askerî hastanelerde muayene ve tedavi olabilirler.

Hastaların, döner sermaye teşkil edilmiş askerî hastanelerde yapılan muayene ve tedavilerine ait giderlerin karşılığı, askerî hastane döner sermayelerine ödenir.

Kurumları tarafından askerî hastanelere sevk edilen hastaların muayene ve tedavi ücretleri ise, muayene ve tedavi giderlerine ilişkin belgelere dayanılarak, askerî hastanelerin döner sermayelerine kurumlarınca ödenir.

Geçici Madde 1 – 12 Haziran 1959 tarihli ve 7356 sayılı Kanun ile 2 Ocak 1961 tarihli ve 203 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi ve 30 Mayıs 1973 tarihli ve 1738 sayılı Kanunun 7 nci maddesi gereğince tahsis edilmiş döner sermayeler, bu Kanun uyarınca döner sermaye verilen kurumlara aynen devredilir. Bu Kanun uyarınca çıkarılacak yönetmelik yürürlüğe konuluncaya kadar mevcut yönetmeliğin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

Madde 16 – 12 Haziran 1959 tarihli ve 7356 sayılı Kara, Deniz ve Hava Kuvvetlerine Bağlı Fabrikalara Mütedavil Sermaye Tahsisine Dair Kanun ile 22 Nisan 1341 tarihli ve 657 sayılı Harita Genel Komutanlığı Kanununun 4 ve 6 ncı maddelerinin değiştirilmesine ve bu Kanuna iki madde ile bir geçici madde eklenmesine dair 2 Ocak 1961 tarihli ve 203 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi ve 30 Mayıs 1973 tarihli ve 1738 sayılı Seyir ve Hidrografi Hizmetleri Kanununun 7 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 17 – Bu Kanun yayımını takip eden mali yıl başında yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 18 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

tarihli ve 4762 sayılı Kanunla "1000" rakamı "2000" ve "2000" rakamı "4000" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

